



**Arartekoaren 2022R-1787-20 Ebazpena, 2022ko martxoaren 31koa. Horren bidez, Eusko Jaurlaritzako Lurralde Plangintza, Etxebizitza eta Garraio Sailari gomendatzen zaio berrius dezala etxebizitza aldatzeko berariazko premia aitortzeko eskaera ukatzeko erabakia.**

### Aurrekariak

1. Herritar baten kexa jaso zuen Arartekoak izapidetzeko, ez zegoelako ados Alokabide sozietate publikoak etxebizitza aldatzeko berariazko premia aitortzeko eskaera ukatzeko erabakiarekin.
2. Kexagilea babes publikoko etxebizitza bateko errentaria da errentamendu-araubidean, eta Alokabide sozietate publikoan etxebizitza-aldaketa eskatu zuen haren ezaugarriak bere bizikidetzta-unitaterako egokiak ez zirela uste baitzuen.

Bere kexa-idazkian, kexagileak adierazi zuen guraso bakarreko bizikidetzta-unitatea osatzen duela eta 17 urteko alaba bat duela bere kargura. Hala, jakinarazi zuen Alokabidek 2019an esleitu ziola etxebizitza hori eta onartu egin zuela, bere egoera ekonomiko zaila eta merkatu libreko errentamenduen prezio altuak zirela eta. Hala ere, higiezinak logela bakarra zuela adierazi zuen, eta hori bere alabaren izaera garatzeko oztopo zela, haren pribatutasun-maila nabarmen mugatzen baitzuen. Adierazitakoa ikusirik, Arartekoari jakinarazi zion sukalde-jangela-egongelako ohe-sofan lo egin behar izaten zuela.

Beraz, kexagileak azaldu zuen etxebizitzaren ezaugarriek nabarmen gaizkitu zutela alabarekiko elkarbizitza, intimitate faltagatik. Horregatik, etxebizitzaren berariazko premia aitor ziezaioten eskatu zuen hasieran. Horretarako, Alokabidek emandako formularioan arrazoiak azaltzeko atalean, "*azalera-ratioagatik*" markatu zuen.

Azaldutakoa gorabehera, Alokabide sozietate publikoak birkokatze eskaera ukatzea erabaki zuen, bere ustez etxebizitzak azalera erabilgarri nahikoa zeukalako.

3. Nolanahi ere, kexagileak berriro eskatu zuen birkokatzea. Aldi hartan, alaba bere bikote ohiaren mehatxuak jasotzen ari zela azaldu zuen. Izatez, adierazi zuen babesteko agindu bat zegoela tartean, non ezarri baitzen erasotzaileak debekatuta zeukala biktimarengana hurbiltzea 18 hilabetez.

Hala ere, Alokabide aldi hartan ere ez zuen onartu etxebizitzaz aldatzeko berariazko premia. Honako arrazoi hau eman zuen ebazpenean:





*"Argudiatutako arrazoi zehatzak ez dira berralokatzea emateko arrazoitzat hartzen."*

Alabaina, sozietate publiko horrek ez zuen ezer adierazi esleitutako etxebizitzaren egokitasunaz.

Era berean, sozietate publikoak honako hau ohartarazi zion kexagileari:

- *"Balorazio hori egin ondoren, izapide hori itxiko dugu eta gogorarazten dizugu arrazoi beragatik etxez aldatzeko beste eskaerarik ez dela aztertuko 2 urteko epean, baldin eta zure egoera aldatu ez bada".*

Hala eta guztiz ere, ez zen aipatu Alokabideren erabakia arrazoitzeko inolako oinarri juridikorik.

Nolanahi ere, kexagileak Arartekoari jakinarazi zion ez zeukala eskura Arabako Etxebizitzako lurralde ordezkariaren inolako ebazpenik etxebizitza aldatzeko egin zituen eskaeretako bakar bat ere ebazten zuenik.

4. Azaldutako egitateak ikusita, Arartekoak lankidetzak-eskaera igorri zion Eusko Jaurlaritzako Lurralde Plangintza, Etxebizitza eta Garraio Sailari.

Bere idazkian, kexagileak adierazitako bizileku-arazoaren berri eman zuen Arartekoak, eta txosten bat eskatu zuen, non azalduko baitziren zer arrazoi tekniko edota juridiko izan ziren Alokabide sozietate publikoak etxez aldatzeko eskaerari buruzko aldeko adierazpenik ez egiteko.

Horrez gain, bere iritzia eman zuen Etxebizitzari buruzko ekainaren 18ko 3/2015 Legea indarrean jarri izanaren (aurrerantzean, Etxebizitzaren Legea) gainean, bai eta etxebizitza duin bat izateko baldintzak sustatzeko betebeharrari buruzko iritzia ere.

Era berean, Arartekoak informazioa eskatu zuen, Alokabidek arrazoi berarengatik bi urtez etxez aldatzeko eskaerak ez aztertzeke hartu zuen erabakia zela eta.

Azkenik, Arartekoak gogoeta batzuk helarazi zizkion Eusko Jaurlaritzako Lurralde Plangintza, Etxebizitza eta Garraio Sailari. Gogoeta horiek ez errepikatzearen, geroago azalduko dira.

5. Lankidetzak-eskaerari erantzunez, Lurralde Plangintza, Etxebizitza eta Garraio sailburuaren kabineteko zuzendariaren erantzuna sartu zen erakunde honen erregistroan eta, harekin batera, Alokabide sozietate publikoko Gizarte-laguntza arloko orduko zuzendariak egindako txostena.

Horri buruz, sozietate publikoak berretsi egin zuen etxebizitza aldatzeko premia espezifikoaitortzeko eskaerari uko egiteko erabakia. Bere erabakia oinarritzeko,





adierazi zuen esleitutako etxebizitzak betetzen dituela bizikidetzaren unitatearen beharrak, egiaztatu baita ez dagoela etxebizitza ez dagoela gainokupatuta.

Zehazki, Arartekoari bidalitako txostenean hauxe dio:

- *“La superficie útil de esta vivienda es de 46,94 m<sup>2</sup> (...). Se cumple así el ratio establecido en la normativa.*

*En cuanto a la distribución se trata de una vivienda que consta de: cocina-comedor-salón, vestíbulo, dormitorio, baño y tendedero.”*

Era berean, Alokabidek adierazi zuenez, etxebizitzaren parke publikoa kudeatzeko barruko interpretazio-irizpideengatik erabaki zuen arrazoi berengatik bi urteko epean etxebizitza aldatzeko eskaerak debekatzea.

Nolanahi ere, Arartekoak ez du ikusten bidalitako erantzunean inongo hausnarketarik kexagileak adierazitakoari buruz: alegia, gauero sukalde-jangela-egongelako ohe-sofan lo egin behar duela, etxebizitzan logela bakarra dagoelako.

6. Beraz, beharrezkoak diren zuzenbideko iritzi-elementuak dauzkagula uste dugunez, honako gogoeta hauek egin ditugu:

### Gogoetak

1. Duela hamarkada batzuetatik, bai 1948ko abenduaren 10eko Giza Eskubideen Adierazpen Unibertsalak (25.1 artikulua), bai 1966ko abenduaren 16ko Eskubide Ekonomikoen, Sozialen eta Kulturalen Nazioarteko Itunak (11.1 artikulua), bai Europar Batasuneko Oinarrizko Eskubideen Gutunak (34.3 artikulua), bai eta Europako Gutun Sozialak berak (31. artikulua<sup>1</sup>) ere, etxebizitzak alderdi soziala duela azpimarratu izan dute, pertsonen eta beren familien bizi-baldintzak hobetzen dituelako.
2. Azaroaren 27ko 25/2014 Legeak, Nazioarteko Itunei eta bestelako Akordioei buruzkoak, bere 29. artikuluan jasotzen du Estatuko botere publiko, organo eta erakunde guztien betebeharrak dela Espainia alderdi duten indarrean dauden nazioarteko itunetako betebeharrak errespetatzea eta itun horiek behar bezala betetzen direla ziurtatzea. Horri buruz, Konstituzio Auzitegiak adierazi du artikulua hori honi dagokiola: *“tanto al Estado (esta vez en el sentido estricto) como a las comunidades autónomas,”* quienes *“cada uno en el ámbito de sus respectivas competencias, deben «respetar las obligaciones» asumidas por España en los tratados internacionales y «velar» por su adecuado cumplimiento.”*<sup>2</sup>

<sup>1</sup> .

<sup>2</sup> **Konstituzio Auzitegia.** Ekainaren 20ko 87/2019 Epaia. Zazpigarren oinarri juridikoa. [[ECLI:ES:TC:2019:87](#)].





Itun batek barne-araudia hartzeko beharra eskatzen duenean, aipaturiko 25/2014 Legearen 30.3 artikulua ezartzen du, era berean, autonomia-erkidegoek beharrezko neurriak hartu behar dituztela Espainia alderdi duten itunak betearazteko. Hau da, nazioarteko itun batek ezartzen dituen betebeharrak betetzeko botere publikoen legeria edo aplikazio-egintzak behar direnean, autonomia-erkidegoek nahitaez hartu behar dituztela beren eskumenen esparruan.

Honela, bizi-maila egokia edukitzeko eskubidearen eta bereizkeria ez jasateko eskubidearen elementu integratzaile gisa etxebizitza egoki bat izateari buruzko errelatore berezi ohiak gogorarazi zuen nazioarteko giza eskubideei dagozkien arauak bete behar dituztela<sup>3</sup> oinarrizko zerbitzuen prestazioak edo arautzeak, alokairurako diru-laguntzek eta etxebizitza-arloko programei eta politikei dagozkien etxebizitza egoki bat izateari buruzko beste edozein erabakik.

3. Bestalde, Europar Batasuneko Justizia Auzitegiak behin eta berriz agerian utzi du herri-agintariak premiaz jardun behar dutela dagozkien eskumen-eremuetan, ohiko etxebizitza izateari eta erabiltzeari loturiko oinarrizko eskubideak bermatzeko<sup>4</sup>.
4. Barruko ikuspegitik begiratuta, Espainiako Konstituzioaren 47. artikuluan aitortzen da etxebizitza arloan eskumena duten botere publiko guztien jardueran oinarritat hartu behar den agindua edo gidalerroa. Hain zuzen ere, Konstituzio-enkargu horrek behartzen ditu administrazio publikoak, maila desberdinetan, etxebizitza duin eta egokia izateko eskubidea gauzatzeko beharrezko baldintzak sustatzera eta arau egokiak ezartzera, bereziki lurzoruaren erabilera interes orokorraren arabera arautuz, espekulazioa eragozteko.

Laburbilduz, Konstituzio-arau horrek bermatzen du bizilekua behar duten herritarren posizio juridikoa.

Dena den, Espainiako Konstituzioaren 148.1.3 artikuluan eta Euskal Herriko Autonomia Estatutuari buruzko abenduaren 18ko 3/1979 Lege Organikoaren 10.31 artikuluan ezarritako eskumen-banaketa kontuan hartuta, etxebizitza arloko eskumena Euskal Autonomia Erkidegoak dauka (EAE), ez beste inork.

5. Testuinguru horretan, Etxebizitzaren Legearen 1. artikulua eskubide subjektibotzat aitortzen du honako hau: *"etxebizitza duin eta egokia izateko eskubidea"* eta horretarako *"botere publikoek aipatutako eskubidea gauzatzeko egoki diren neurriak sustatuko dituzte"*.

<sup>3</sup> **Nazio Batuen Erakundea. Batzar Nagusia.** Nazio Batuen errelatore bereziaren txostena, etxebizitzari buruzkoa, bizi-maila egokia edukitzeko eskubidearen eta bereizkeria ez jasateko eskubidearen elementu integratzaile gisa (Leilani Farha), 10. Parag. Eskuragarri hemen: <https://undocs.org/es/A/HRC/28/62>

<sup>4</sup> **Europar Batasuneko Justizia Auzitegia.** Besteak beste, 2013ko martxoaren 14ko epaia (C-415/11) eta 2016ko abenduaren 21eko epaia (Sala Nagusia; gai metatuak: C-154/2015, C-307/2015 eta C-308/2015).





Halaber, artikulua horrek ezartzen du lehentasunezko irizpidea dela etxebizitzak ezaugarri hau betetzea:

- *"...bizileku edo etxe egonkorra izatea, eta haren hartzaile edo erabiltzaileek modua edukitzea bertan duintasunez bizitzeko, beren intimitatea babesteko eta familia- eta gizarte-harremanez gozatzeko, hura okupatu eta erabiltzeko legezko eskubidea dutelarik."*

Eta, bestetik:

- *"...Tamainari dagokionez, bertan biziko den pertsona, familia edo bizikidetzaren unitatearen ezaugarrietarako egokia izatea, horien bizitzako aldiak eta bizitegi-premiak kontuan hartuta eta gizonen eta emakumeen arteko tratu- eta aukera-berdintasuna errespetatuta."*

Adierazitako horrez gainera, Etxebizitzaren Legean jasotako printzipio gidarien artean, hauxe nabarmentzen da:

- *"Bizi-ziklo bakoitzean bizilagunen egoerara ondoen egokitzen den etxebizitza lortu edo bertan egoteko modu legala hautatzeko askatasuna sustatzea."*

6. Bestalde, Etxebizitzaren Legearen 3.v) artikulua honako hau jotzen du etxebizitza edo bizitoki egokitzat: bere tamainagatik, kokalekuagatik eta ezaugarriengatik pertsona, familia edo bizikidetzaren unitate jakin bat bizitzeko egokia den etxebizitza edo bizitokia.

Izan ere, Etxebizitzaren Legearen 7. artikulua arabera, hauxe da etxebizitza-eskubidea: administrazio-auzotasuna Euskal Autonomia Erkidegoko edozein udalerritan duen pertsona orok eskubidea izatea etxebizitza duin, egoki eta irisgarria izateko.

Adierazitakoa osatzeko, Nazio Batuen Eskubide Ekonomiko, Sozial eta Kulturalen Komitearen 4. ohar orokorrak<sup>5</sup> honela definitzen du etxebizitza egokia: nahi izatekotan bakartu ahal izateko tokia, leku egokia, segurtasun egokia eta argiztapen eta aireztapen egokiak dituen lekua daukana. Azken finean, oinarrizko azpiegitura egokia eta lanari eta oinarrizko zerbitzuei dagokienez egoera egokia daukan etxebizitza. Hori guztia, gainera, arrazoizko kostu batean.

7. Ebazpen honen aurrekarietan adierazi den bezala, kexagileak Alokabideren aurrean adierazi du etxebizitzan ez dagoela nahikoa lekurik bere bizikidetzaren unitatearen eguneroko bizitza normaltasunez garatzeko.

---

<sup>5</sup> **Nazio Batuen Erakundea. Eskubide Ekonomiko, Sozial eta Kulturalen Komitea.** Eskuragarri hemen: [https://conf-dts1.unog.ch/1%20SPA/Tradutek/Derechos hum Base/CESCR/00 1 obs grales Cte%20Dchos%20Ec%20Soc%20Cult.html#GEN4](https://conf-dts1.unog.ch/1%20SPA/Tradutek/Derechos%20hum%20Base/CESCR/00%201%20obs%20grales%20Cte%20Dchos%20Ec%20Soc%20Cult.html#GEN4)



Hain zuzen ere, kexagileak behin baino gehiagotan adierazi dio Alokabideri sukalde-jangela-egongelako ohe-sofan egiten duela lo. Hau da, adierazi ditu esleitu zitzaion etxebizitza bere iritziz zergatik ezin den duin eta egokitzat hartu azaltzeko arrazoiak.

8. Arestian adierazitako hori guztia gorabehera, Arartekoak egiaztatu du Sailak, orain arte, Etxebizitza Legearen 62. artikuluan jasotzen den pertsona bakoitzeko metro karratuen ratioa ez betetzea hartzen duela etxebizitza aldatzeko eskaera bat aintzat hartzeko elementu erabakigarri bakartzat. Zehazki, bigarren atalean, honako hau xedatzen du:

- *“Aurreko paragrafoan aipatzen den erregelamendu bidezko garapen hori egin ezean edo egin bitartean, etxebizitza bat gainokupatuta dagoela joko da bertan bizi diren pertsonen kopuruak ratio hauen arabera dagokiona gainditzen duenean:*
  - o *Etxebizitza batean 2 pertsona bizi badira, hark 33 metro karratu erabilgarriko azalera eduki beharko du gutxienez..”*

Nolanahi ere, Arartekoak ontzat eman du gogoraraztea gainokupatze-egoerak ez duela lehen adierazitako kasua soilik barne hartzen. Etxebizitza Legearen 62. artikulua horrek, halaber, jotzen du etxebizitza bat ez dela duina eta egokia honako egoera honetan:

- *“ han bizi direnen kopurua handiagoa bada bertarako egokitzat jotzen den gehieneko kopurua baino, kontuan hartuta bizigelen azalera, kopuru eta neurria eta etxebizitzaren bizigarritasun-baldintzak..”*

Horrez gain, Etxebizitza Legearen 3 cc) artikulua honela definitzen du gainokupatutako etxebizitza:

- *“...baldin eta han bizi direnen kopurua handiagoa bada bertarako egoki jotzen den gehieneko kopurua baino, kontuan hartuta azalera, bizigelen kopuru eta neurria eta bizigarritasun-baldintzak”.*

Gainera, ez da ahaztu behar Etxebizitza Legearen 3 v) artikulua, etxebizitza bat egokia dela zehazteko, gogorarazten duela etxebizitza egokia izango dela, baldintza hauetan:

- *“Bere tamainagatik, kokalekuagatik eta ezaugarriengatik pertsona, familia edo bizikidetzta-unitate jakin baten bizitegitarako egokia den etxebizitza edo bizitokia.”*

Hau da, etxebizitza bateko logela-kopurua eta bizikidetzta-unitatearen osaera ere erabakigarriak dira etxebizitza bat duintzat eta egokitzat jotzeko orduan.



Beraz, indarrean dagoen ordenamendu juridikoan badira beste kausa batzuk ere, Arartekoaren iritziz Lurralde Plangintza, Etxebizitza eta Garraio Sailak kontuan izan behar lituzkeenak etxebizitza aldatzeko premia espezifikoa aitortzeko eskaera bat aintzat hartzea edo baztertzea erabakitzeko orduan. Haien artean daude bizikidetza-unitatearen osaera eta esleitutako etxebizitzaren gela-kopurua.

9. Arartekoak, Etxebizitza, Herri Lan eta Garraioetako sailburuaren etxebizitza-eskatzaileen erregistroari eta babes ofizialeko etxebizitzak eta araubide autonomikoko zuzkidura-bizitokiak esleitzeko prozedurei buruzko 2012ko urriaren 15eko Aginduaren (aurrerantzean, 2012ko urriaren 15eko Agindua) 27.1 a). artikulua araberak, egokitzen du logela bakarreko etxebizitza bi kidez osatutako bizikidetza-unitate batentzat.

Hala, araudi zehatzagorik ez izateak eta agindu arauemaile horrek eragin liezaiokeen askotariko kasuistika zehatz jasotzen duen aurreikuspen bat falta izateak hura errealitatera ez egokitzea eragiten dute. Horregatik, ez litzateke arrazoizkoa izango pentsatzea arau-agindu horrek berdintzat hartu behar dituen ezkon-harremana edo haren parekoa duten bi kidek osatzen duten bizikidetza-unitate bat eta, kasu honetan bezala, ama batek eta 17 urteko bere alabak osatzen duten bizikidetza-unitatea, non logela pribatua izatea funtsezko elementua baita adingabearen ongizatea eta izaeraren garapena bermatzeko.

Azaldutakoarekin bat etorritik, Arartekoak behin baino gehiagotan helarazi dio Lurralde Plangintza, Etxebizitza eta Garraio Sailari birkokatze prozedura garatzeko, argitzeko eta araubidez egokitzeko beharra eta, hala, behar dituen segurtasun juridikoa eta berme guztiak ematekoa.

Horri buruz, Gizarte Eskubideen Europako Batzordeak, Europako Gutun Sozialaren 31. artikulua gogora ekarriz, argudiatu du etxebizitza duina eta egokia izateko eskubidea bermatzeko helburua duten neurri juridikoek praktikoak eta eraginkorrak izan behar dutela<sup>6</sup>.

Arartekoaren iritziz, Etxebizitza Legean jasotako arau-aurreikuspenek<sup>7</sup>, babes publikoko etxebizitzaren araubide juridikoari eta etxebizitzaren eta lurzoruaren inguruko finantza-neurriei buruzko martxoaren 4ko 39/2008 Dekretuak<sup>8</sup> eta 2012ko urriaren 15eko Aginduak<sup>9</sup> ez dituzte behar bezain argi identifikatzen esleitutako etxebizitzak errentarientzat egokitasun- eta duintasun-baldintzak betetzen ez dituztenean zer kasutan egin litekeen etxebizitza-aldaketa aintzat hartzeko eskaera.

<sup>6</sup> **Gizarte Eskubideen Europako Batzordea**. 2007ko abenduaren 5eko erabakia. *International Movement ATD Fourth World v. France*. Linean eskuragarri: <https://hudoc.esc.coe.int/eng/?i=cc-33-2006-dmerits-en>

<sup>7</sup> Ikusi 39. artikulua. Etxebizitza-ibilbideak eta mugikortasun geografikoa.

<sup>8</sup> Ikusi 29. artikulua. Babes publikoko etxebizitzaren parkearen barruko ibilbideak.

<sup>9</sup> Ikusi 27. artikulua. Etxebizitza egokia.





Horri, gainera, gehitu behar zaio Etxebizitza Legearen bigarren xedapen iragankorrak aurreikusten duela aurreko erregelamenduak indarrean egongo direla legea inarrean sartzen den arte, betiere hari kontra egiten ez badiote.

Orain arte argudiatzen saiatu garen moduan, Etxebizitza Legea baino maila baxuagoko edo Lege hori onartu baino lehenagoko arau-xedapenek ez dituzte behar bezala jasotzen kexa honetan adierazitakoaren gisako kasuak. Horregatik hartzen du egokitzat Eusko Jaurlearitza Lurralde Plangintza, Etxebizitza eta Garraio Sailak etxebizitza edo zuzkidura-bizitoki bat esleitzea, non bizikidetz-unitateko kide batek sukalde-jangela-egongelako ohe-sofan egin behar baitu lo.

10. Aitzitik, Etxebizitza Legean jasotako edukiaren interpretazio teleologiko eta sistematikoa egiteak esan nahi du, Arartekoaren iritziz, kexa-espeditate horretan behar bezala egiaztatua geratu dela kexagileari eta 17 urteko bere alabari esleitutako etxebizitzak ez diela behar bezala erantzuten bizikidetz-unitate horrek dituen premiei.

Bizi-maila egokia edukitzeko eskubidearen eta bereizkeria ez jasateko eskubidearen elementu integratzaile gisa etxebizitza egoki bat izateari buruzko Nazio Batuen errelatore ohiak honela definitu zuen etxebizitza duin eta egoki bat izateko eskubidea: *"un derecho humano fundamental por ser indisociable de los valores fundamentales de los derechos humanos, como la dignidad, la igualdad, la inclusión, el bienestar, la seguridad de la persona y la participación pública"*<sup>10</sup>.

Arartekoaren iritziz, etxebizitzak logela bakarria izateak eta kexagileak egunero sukalde-jangela-egongelako ohe-sofan lo egin behar izateak argi justifikatzen dute etxebizitza aldatzeko premia espezifikoak aitortzeko eskaera, Etxebizitza Legearen arau-eskakizunak kontuan hartuta.

Beraz, higiezinaren azalera erabilgarria Etxebizitza Legearen 62.2 artikulua aldi baterako etxebizitza bat egokitzat jotzeko behar bestekoa den arren, logela bakarria egoteak esan nahi du, Arartekoaren ustez, etxebizitza ez dela egokia etxebizitza horretako bizilagunen izaera behar bezala garatzeko. Horrenbestez, Arartekoaren aburuz, gaur egun kexagilea eta 17 urteko bere alaba bizi diren higiezinak ez luke behar bezala bermatuko etxebizitza duin, egoki eta irisgarria okupatzeko eskubide subjektiboa.

11. Orain arte argudiatu den horri guztiari zenbait kontsiderazio erantsi behar zaizkio, logela bakarreko etxebizitza horretan bizikidetz-unitatearen parte den nerabe bat bizitzeari dagokiona.

---

<sup>10</sup> **Nazio Batuen Erakundea. Batzar Nagusia.** Etxebizitza egokia edukitzeko eskubidea ezartzeko zuzentarauak. Errelatore Bereziaren txostena etxebizitzari buruz, bizi-maila egokia edukitzeko eskubidearen eta eskubide horrekiko bereizkeria ez jasateko eskubidearen elementu integratzaile gisa. 12. paragrafo. Eskuragarri hemen: [https://ap.ohchr.org/documents/dpage\\_s.aspx?s=35](https://ap.ohchr.org/documents/dpage_s.aspx?s=35)





Horri buruz, etxebizitza egokiari buruzko errelatore berezi ohiak hala adierazi zuen: *“los Estados deben garantizar el derecho de los niños a una vivienda adecuada, entre otras cosas aplicando el principio del interés superior del niño”*<sup>11</sup>.

Haurren Eskubideei buruzko Hitzarmena sinatu zuten estatuek hura betetzen dutela egiaztatu behar duen organoa da Haurren Eskubideen Batzordea; gainera, orientazioak eman behar ditu hitzarmen hori behar bezala interpreta dadin hura ezarri behar den eremu guztietan. Batzorde horrek, hain zuzen, 2013an, 14. Ohar Orokorra egin eta onetsi zuen; ohar horrek ezartzen du haurrak eskubidea duela bere interes gorena lehentasunez kontuan hartua izan dadin<sup>12</sup>.

Ohar orokor horrek ezartzen ditu haurren (eskubideen titular diren heinean) interes gorena behar bezala kontuan hartzeko betekizunak. Haurren interes gorena kontuan hartu beharra dago, batik bat, erabaki judizialeetan eta administratiboetan, eta haurrei indibidualki eragiten dieten neurrietan; bai eta haur guztiei edo haur jakin batzuei buruzko legeak, politikak, estrategiak, programak, planak, aurrekontuak, legegintza- zein aurrekontu-ekinbideak eta irizpenak onesteko prozeduren etapa guztietan ere.

Batzordeak azpimarratu du adin txikikoaren interes gorena eskubide subjektiboa dela, oinarritzko interpretazio-printzipio juridikoa eta prozedura-arau bat. Horrek esan nahi du haur bati eragiten dion erabaki bat hartu behar den guztietan, erabakiak hartzeko prozesuan erabakiak haurraren izan ditzakeen ondorioen (positiboak edo negatiboak) zenbatespena egin beharko dela. Erabakien justifikazioak argi utzi beharko du berariaz hartu dela eskubide hori kontuan, eta haurraren interesak zaindu direla beste gogoeta batzuekin alderatuz. Azken batean, haurraren interes gorena kontuan hartzeak haurraren beharrezkoak egoki neurtzea dakar.

Arartekoak ez du ikusten Alokabideren erabakian kontuan hartu edo zenbatetsi denik erabaki horrek zenbaterainoko eragina izan lezakeen etxebizitza horretan bizi den adingabearen eskubideetan.

Hala eta guztiz ere, Eusko Jaurlaritzako Lurralde Plangintza, Etxebizitza eta Garraio Sailak ezin du ahaztu Haurraren Eskubideen Batzordeak, haurren eskubideak nerabezaroan ezartzeari buruzko Ohar Orokorrean, zehaztu duela haurrak hamar urte dituen hasten dela nerabezaroa eta hor hasten dela haurtzarotik helduarora

---

<sup>11</sup> **Nazio Batuen Erakundea. Batzar Nagusia.** Etxebizitza egokia edukitzeko eskubidea ezartzeko zuzentzarauak. Errelatore bereziaren txostena etxebizitza egokiari buruz, bizi-maila egokia edukitzeko eskubidearen eta eskubide horrekiko bereizkeria ez jasateko eskubidearen elementu integratzaile gisa. 48.i). parag. Eskuragarri hemen: [https://ap.ohchr.org/documents/dpage\\_s.aspx?s=35](https://ap.ohchr.org/documents/dpage_s.aspx?s=35)

<sup>12</sup> **Nazio Batuen Erakundea. Haurren eskubideei buruzko hitzarmena. Haurraren Eskubideen Batzordea.** 14. ohar orokorra (2013), zeinak ezartzen duen haurrak eskubidea duela bere interes gorena lehentasunez kontuan hartua izan dadin (3. artikulua, 1. paragrafoa). Eskuragarri hemen: [http://www2.ohchr.org/English/bodies/crc/docs/GC/CRC.C.GC.14\\_sp.pdf](http://www2.ohchr.org/English/bodies/crc/docs/GC/CRC.C.GC.14_sp.pdf)



bitarteko bidea<sup>13</sup>. Testuinguru horretan, Batzordeak adierazten du pribatutasuna geroz eta garrantzitsuagoa dela adin horretan.

12. Oro har, Arartekoak positibotzat jotzen du Eusko Jaurlaritzako Lurralde Plangintza, Etxebizitza eta Garraio Sailak etxebizitza duin, egoki eta irisgarri bat legez okupatzea bermatze aldera egindako ahalegina.

Dena den, azaldutako guztia aintzat hartuta, ez da zentzuzkoa, bizikidetzaren unitatearen premiak betetzen ez dituen etxebizitza desegoki bat hauteman ondoren (logela nahikorik ez zegoelako), sozietate publikoak etxebizitza aldatzeko berriazko premia aitortzeko eskaera ukatu izana.

Gainera, ez dirudi egokia denik Alokabidek, eskaerari uko egitea erabakitzeaz gainera, debekua ezartzea datozen bi urteetan arrazoi berarengatik etxebizitza-premia espezifikoa aitortzeko beste eskaera bat egiteko.

Hala, adierazi behar da Sailak ez duela eman neurri murriztaile hori justifikatzen duen inongo arau-agindurik. Halaber, Arartekoak ez du ikusten gai horri buruzko arau-xedapenetan denborari dagokion mugarik agertzen denik etxebizitza-aldaketa bat aitortzea helburu duten eskaerak egiteko.

13. Azkenik, Arartekoari atentzioa eman dio espedientean ez egotea Arabako Etxebizitzako Lurralde-ordezkararen inolako erabakirik. Era berean, ez da egiaztatu kexagileari gisa horretako behin-behineko ebazpen baten berri eman zaionik, egokiak iruditzen zaizkion esku-hartzeak egiteko aukera izan dezan. Horren ordez, adierazi den moduan, Alokabide sozietate publikoaren Bezeroarentzako Arretarako bulegoak hartutako erabakia baino ez du kexagileak, non jakinarazten baitzaio bere eskaera ez dela onartu.

Horri buruz, Arartekoak, kexa-espediente honetan duen garrantziagatik, gogora ekarri nahi du Arabako Etxebizitzako Lurralde Ordezkaritzak beste kexa bat izapidetzean bidali zuen informazioa. Zehazki, hau adierazi zuen:

- *"...es la Delegación Territorial el órgano competente para dictar Resolución de reconocimiento de necesidad específica de cambio de vivienda, por lo tanto, las actuaciones realizadas por Alokabide únicamente pueden tener carácter orientativo en relación con la Resolución que previsiblemente pudiera adoptarse por la Delegación, pero carecen, en todo caso, de validez jurídica y de valor vinculante."*

---

<sup>13</sup> **Nazio Batuen Erakundea.. Haurren Eskubideen Batzordea..** 20. ohar orokorra (2016), haurren eskubideak nerabezaroan ezartzeari buruzkoa. Linean eskuragarri: <https://docstore.ohchr.org/SelfServices/FilesHandler.ashx?enc=6QkG1d%2fPPRiCAqhKb7yhsqIkirKQZLK2M58RF%2f5F0vH%2bg0BeHNYSXI2ulaeiW9Y1jn%2ba4Z2iaNPMKIJhzvzg%2bJKOrQeoRE7vfMUMHawFfQYybp%2b06K%2fKawf3HS3T64R>





Ondorioz, Arartekoak azpimarratzen du beharrezkoa dela Alokabide sozietate publikoaren eta dagozkion Lurralde Ordezkaritzen arteko koordinazioa sendotzea birkokatze-prozeduretan.

Horregatik guztiatik, Arartekoak gomendio hau egiten du, otsailaren 27ko 3/1985 Legeak —erakunde hau sortu eta arautzekoak— 11.b) artikuluan ezarritakoaren arabera:

### GOMENDIOA

Azaldutako guztia aintzat hartuta, Eusko Jaurlaritzako Lurralde Plangintza, Etxebizitza eta Garraio Sailak berrikus dezala sozietate publiko horretako Bezeroak Artatzeko Bulegoak etxebizitzaz aldatzeko eskaera ukatzeko hartu zuen erabakia, izan ere, egiaztatu da kexagilea eta 17 urteko bere alaba bizi diren higiezina ez dela egokia bizikidetzaren unitate horren berriazko premietarako.

Nolanahi ere, Arartekoak gogorarazten du Etxebizitza Legean jasotako arau-aurreikuspenak erregelamendu bidez garatu behar direla, birkokatze-prozedurari beharrezko segurtasun juridikoa eta berme guztiak emateko.

